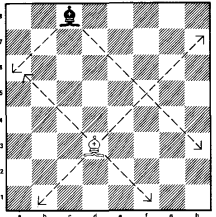
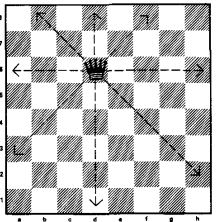

Viehkkit johtet vitnjalasii, nu guhkas go sirdi hääliida, ja borret nuppeivnnat gáhppalagaid mat leat luotta ovdás.

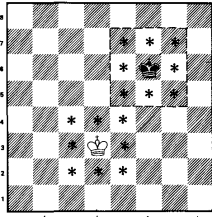

Ronnet johta sihke laskkonjuolga, nu guhkas go sirdi hääliida, ja dat maid sáhtta borret nuppeivnnat gáhppalagaid mat leat luotta ovdás (ovtta ain hávalasii, nu go nuppit gáhppalagat ge dahket).

Gonagas sáhtta johtit ovta ruvttá ain hávalasii, sihke laskkonjuolga, ceakkonjuolga ja vitnjalasii. Oktii spealus sáhttiba sirdit ovttá sirdus fárrerit sihke gonagasa ja ladni. Dán sirddu mi goččodit fárrerhussan (rokade). Go fárrerha dán guokte gáhppalaga, de galga vuos

sirdit gonagasa guokte ruvttá ladni guvlui (juogo adahje h-ladni), dasto easka ladni gonagasa nuppe beallai.

Fárrerhusa i sáhte čadahit jos gonagas lea áitaga vuolde (sáhkka), dahje jos rukta man badjel gonagas galggašii, lea deaivvahallan nuppeivnnat gáhppalaga áitagii, dahje jos gonagas dahje ladni leaš johtan ovdal, dahje jos gonagasa ja ladni gaskkas leaš gáhppalat.

Juohke sáhkasperu sáhtta báhpáriid čállit, nu ahte maŋŋa lea vejolaš iskat mo lea sirdojuvvon. Dál mi áigut oanehaččat čilget mo sirddosiid galga báhpáriid čállit.

Go offiseraid sirda, de čálá daid namaid ovdabustavaid ja dán ruvttá nama gosa offiserat sirdojuvvot. Dá leat ovdamearkkat:

Ld1 = Ladni manna d1-ruktai.

Hc3 = Heavuš manna c3-ruktai.

Vb5 = Viehki manna b5-ruktai.

Rf3 = Ronnet manna f3-ruktai.

Gf1 = Gonagas manna f1-ruktai.

0-0 = Oanehat fárrerhus, dat lea ahte gonagas sirda h-ladni guvlui ja ladni fas gonagasa nuppe beallai.

0-0-0 = Guhkit fárrerhus, dat lea ahte gonagas sirda a-ladni guvlui ja ladni fas gonagasa nuppe beallai.

+ = Sáhkka! (gonagas lea áitaga vuolde).

≠ = Sáhkka máhtta! (gonagas i beasa báhtui ja speallu lea nohkan).

! = Buorre sirdus.

!! = Erenoaman buorre sirdus.

? = Heajos sirdus.

?? = Erenoaman heajos sirdus.

Go reanggaid sirda, de čálá dušše daid ruvttáid namaid gosa sirdojuvvot.

Mi áigut dál čájehit mo sáhtta álggahit spealu. Vielgat, guhte rahpa spealu, sáhtta sirdit e2-reangga guokte ruvttá ovdásguvlui, namalassii e4-ruktai. Son lea dalle rahpan geainnu iežas ronnegii ja viehkkai. Ronnet sáhta d1-h5-vinjaladaga rái johtit go dárbu lea. Viehki fas sáhtta f1-a6-vinjaladaga

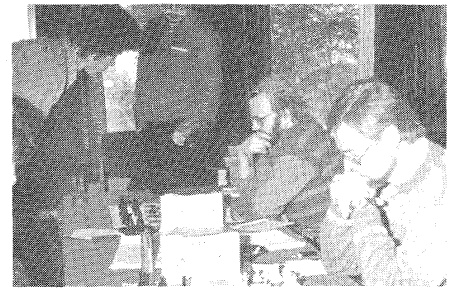
rái vuolgit. Dasa lassin lea rengii, go lea e4-ruvttas, vejolaš borret vuosteivnnat gáhppalagaid, jos bodežit d5- dahje f5-ruvttáide. Čáhppadis, gean vuorru lea sirdit, leat ollu buori sirdinvejolašvuodát. Son sáhtta sirdit iežas e7-reangga e5-ruktai, nu ahte vielgada e4-reangga i beasa ovdaliidda. Dasa vela lea son rahpan geainnu iežas ronnegii ja viehkkai. Son sáhtta borret vilges gáhppalagaid jos bodežit d4- dahje f4-ruvttáide.

Vielgadis lea dál vuorru sirdit. Dade mielde go čáhppadis lea reanga e5-ruvttas, de lea vielgadii lunddolaš áitit dan. Son sirda hepoša, mi lea g1-ruvttas, olgoss f3-ruktai. Dál áitta son čáhppada reangga.

Čáhppat oaidna áitaga ja sirda b8-hepoša olgoss c6-ruktai, gos suodjaja e5-reangga. Jos vilges heavuš falleha dán reangga, de borro ieš. Heavoš lea mávssolat gáhppalat go reanga (álggus anŋke juo), danne i gánnat dan diktit ovttá reangga dihte borrot.

Vielgat sáhtta dál sirdit viehkkis olgoss, ja vuogas sadi lea c4-ruktai. Dat čujuha čáhppada f7-ruvttá guvlui. F7-reanggas lea dušše fal gonagas suodjaleaddjin, danne lea dát aiddodat hui rašši.

Čáhppat maid sáhtta sirdit viehki olgoss, nu ahte

Sáhtet go son sápmelaš sáhkasperu boahhtediggis duodaid gilvalit dáid ja eara spealliiguin? Mi anŋke juo doavut dan.

čujuha vielgada rašis aiddodaga guvlui (f2), ja heivvolaš sadi lea c5-ruktai.

Dát rahpan goččoduvvo italialaš speallun. Goappašat sirdit sáhttiba dorvvoláččat bajashukset speallanvuodaska.

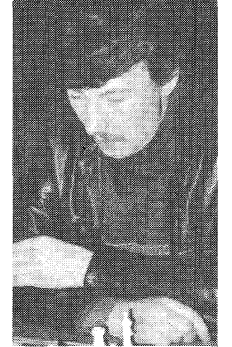
Mi oaidnit nappo dalle ahte lea deatalaš oázžut gievrramus gáhppalagaid (offiseraid) olgoss ovdal go reanggaid álga sirddašit. Buorre njuolggadus lea ahte álggus i berre sirdit eambo go guokte reangga.

Dál mi áigut čájehit ovttá oanehis spealu mas lea italialaš álgu.

1. e4 e5 2. Hf3 Hc6 3. Vc4 Vc5 4. 0-0 Hf6 5. d4 Vxd4 6. Hxd4 Hxd4 7. f4 Hxf4 8. fxe5 He6 9. Rf3 Heg5 10. Vxg5 Hxg5 11. Vxf7+ Gf8 12. Rh5 (Vielgat vuotta. Jos 12.-, g6, de 13. Rh6+)

Dán spealus oaidnit man váralaš lea vajaldahttit ahte

offiserat galget olgoss ovdal go vuostalastis fallehišgoahata. Čáhppat lei 7.-, Hxe4 sajis ovdal galga suodjalit iežas e5-reangga (ovdamearkka dihte 7.-, e6, mi maiddai rahpa geainnu c8-viehkkai)

Per Erik Tretnes (Kárašjoga Sáhkasearvi) garrasit smiehtamin.